

ע"פ 8355/13 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 8355/13

לפני: כבוד המשנה לנשיא מ' נאור
כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופט נ' הנדל

המערער: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה מיום
28.10.2013 ב-ת"פ 10369-03-13 שניתן על ידי כבוד
השופטת ת' שרון נתנאל

תאריך הישיבה: ט"ז בחשון התשע"ה (9.11.2014)

בשם המערער: עו"ד מוחמד מסארוה

בשם המשיבה: עו"ד מורן פולמן

פסק דין

1. המערער ונאשם נוסף (להלן: הקטין) הודו במסגרת הסדר טיעון בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות (סעיפים 333 ו-335(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977). המערער הודה בנוסף בעבירת תקיפה (סעיף 379 לחוק

עמוד 1

העונשין). על סמך הודאתם זו, הרשיע בית המשפט המחוזי (השופטת ת' שרון נתנאל) את המערער ואת הקטין בעבירות שיוחסו להם. בית המשפט המחוזי השית על המערער 50 חודשי מאסר בפועל וכן עונשי מאסר על תנאי ופיצוי כספי. מכאן הערעור שלפנינו.

הרקע לערעור שלפנינו

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 22.2.2013 בשעה 23:00 לערך הלכו מוחמד עמאש ועטיה עמאש (להלן: מוחמד ו-עטיה בהתאמה) במרכז הכפר ג'סר א-זרקא. לפתע הגיחו לעברם המערער והקטין, כאשר בידו של הקטין בקבוק שבור. המערער תפס את ידיו של מוחמר, סובב אותן אל מאחורי גבו ואחז בו, והקטין דקר את מוחמד בצווארו ובפניו. כתוצאה מכך נגרמו למוחמד חתכים בפנים ובצוואר והוא נזקק לתפרים (4/ת). כאשר עטיה ניסה להתערב ולסייע למוחמד, היכה אותו המערער בפיו.

בגין המעשים המתוארים יוחסו למערער עבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ותקיפה, ולקטין יוחסה עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות.

3. המערער הודה בעבירות שיוחסו לו במסגרת הסדר טיעון, והורשע על פי הודאתו ביום 7.7.2013. כיוון שמדובר באירוע אחד, ותקיפת עטיה הייתה חלק מהאירוע הכולל של תקיפת מוחמד, קבע בית המשפט המחוזי מתחם ענישה אחד לשתי העבירות בהן הורשע המערער. בית המשפט אימץ את מתחם הענישה לו טענה המשיבה וקבע אותו בין שלוש לשש שנות מאסר בפועל ועונשים נלווים. בית המשפט הביא במניין שיקוליו בגזירת עונשו של המערער את הודאתו במסגרת הסדר הטיעון אשר חסכה ממוחמד ומעטיה את הצורך להעיד, ואת החרטה שהביע והאחריות שנטל למעשיו. מנגד נשקלו אכזריות העבירות והרשעותיו הקודמות של המערער, הכוללות הרשעות בעבירות אלימות. משכך, גזר בית המשפט קמא ביום 28.10.2013 על המערער 50 חודשי מאסר בפועל; 18 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים לבל יעבור עבירת אלימות שהיא פשע; 7 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים לבל יעבור עבירת אלימות שהיא עוון; ופיצוי למוחמד בסך 20,000 ש"ח.

4. אשר לקטין, שהודה אף הוא כאמור במסגרת הסדר טיעון, נקבע כי הוא ביצע את המיוחס לו בכתב האישום המתוקן והוזמן תסקיר שירות מבחן לעניין העונש. במועד שנקבע לשמיעת הטיעונים לעונש (יום 21.10.2013) התברר כי שירות המבחן מבקש ארכה על מנת לגבש את המלצותיו, ולפיכך נדחה הדין בעניינו של הקטין. כחמישה חודשים לאחר שניתן גזר הדין בעניינו של המערער, ניתן ביום 27.3.2014 גזר הדין בעניינו של הקטין. בית המשפט המחוזי הביא במניין שיקוליו את חומרת העבירה ואכזריותה. לקולא נשקלו הקטינות, היעדר עבר פלילי והעובדה ששירות המבחן העריך את פוטנציאל השיקום של הקטין כגבוה. ביחס לעונש שהוטל על המערער ציין בית המשפט המחוזי בגזר דינו שבעניין הקטין כי עניינו של הקטין שונה במספר פרמטרים מהותיים מעניינו של המערער ולכן, כך נקבע, בחירה בהליך טיפולי בעניינו לא תפגע באחידות הענישה. על כן, גזר בית המשפט המחוזי על הקטין 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, וכן עונשי מאסר על תנאי ופיצוי למוחמד בסך 20,000 ש"ח.

עמוד 2

5. טענתו העיקרית של המערער היא כי בית המשפט המחוזי החמיר עמו והטיל עליו עונש חורג במידה קיצונית מרמת הענישה המקובלת בנסיבות דומות. כן טוען המערער כי בית המשפט נתן משקל רב מידי לנסיבות לחומרא, ולא נתן משקל מספיק לנסיבות לקולא.

דיון והכרעה

6. לאחר שעיינו בכתב הערעור ושמענו את טענות הצדדים על-פה, הגענו לכלל מסקנה כי המקרה שלפנינו נמנה עם המקרים החריגים שבהם יש להתערב בעונש שגזר בית המשפט קמא. לא ניתן להותיר על כנו את הפער בין העונש שהוטל על המערער לבין העונש שהוטל על הקטין בשל עוצמת פגיעתו בעקרון אחדות הענישה. עקרון זה, הנגזר מעקרון השוויון בפני החוק, מורנו כי יש להחיל על נאשמים שהורשעו בעבירות דומות ובמערכת נסיבות דומה שיקולי ענישה דומים (ראו, למשל: ע"פ 9792/06 חמוד נ' מדינת ישראל פסקה 15 לפסק דינה של השופטת א' פרוקצ'יה (1.4.2007); ע"פ 2274/12 אבו מאדי נ' מדינת ישראל פסקה 16 לפסק דינו של השופט א' שהם (27.2.2013)). לכך יש משנה תוקף במקרה כמו המקרה שלפנינו בו מדובר בשני נאשמים המורשעים במסגרת פרשה אחת (ראו, למשל: ע"פ 7350/12 פלוני נ' מדינת ישראל פסקה 10 לפסק דינו של השופט י' דנציגר (14.1.2013)).

7. אכן, כפי שצוין לא אחת, עקרון אחדות הענישה אינו חזות הכל - הוא אינו אלא שיקול אחד במכלול השיקולים שעל בית המשפט לאזנם כדי להגיע לתוצאת הענישה הראויה (ראו, למשל: ע"פ 954/12 עובדיה נ' מדינת ישראל פסקה 19 (1.7.2012)). אף אין בו כדי להפוך את מלאכת קציבת העונש לתרגיל מתמטי, והיא כפופה לנסיבות העובדתיות והאישיות השונות של הנאשמים. עם זאת, מצאנו כי במקרה שלפנינו הפער בענישה בין המערער לבין שותפו אינו משקף בצורה הולמת את חלקם היחסי באירוע ואת יתר השיקולים שיש לקחת בחשבון. אין חולק על חומרת המעשים שביצע המערער. יש לשקול גם, כפי ששקל בית המשפט קמא, את פער הגילאים בין המערער לבין הקטין, את עברו הפלילי של המערער ואת העבירה הנוספת שבה הורשע המערער. אולם דומה שאין די בכך כדי להצדיק את הפער בין עונשו של הקטין לבין עונשו של המערער. זאת בפרט בהתחשב בחלקו הדומיננטי של הקטין באירוע, שכן הוא היה זה שהחזיק בבקבוק השבור, והוא היה זה שפצע בפועל את מוחמד. יש מקום, אפוא, להקל בעונשו של המערער. גם המדינה, בתשובה לשאלתנו משהוצג לנו גזר דינו של הקטין, הסכימה להפחתה מסוימת בעונשו של המערער.

8. סוף דבר: הערעור מתקבל, במובן זה שעונש המאסר בפועל שנגזר על המערער יעמוד על 42 חודשים. יתר רכיבי גזר הדין יעמדו בעינם.

ניתן היום, כ"ה בחשון התשע"ה (18.11.2014).

שופט

שופט

המשנה לנשיא